

Hodnoticí aktivita

Školákem dnes 1

Anotace

V rámci této aktivity vytvářejí žáci ve skupině plakát o tom, proč chodí do školy, co tam dělají, co se jim tam líbí. Během procesu je hodnocena kompetence sociální a personální, zejména schopnost účinně spolupracovat.

Aktivita může být uskutečněna společně s hodnoticími aktivitami Školákem dnes 2 a Beseda, které na něj navazují a společně vytváří prostor pro porovnání současných a dřívějších školáků.

Věk – cílová skupina

3. – 5. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

90 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Základní schopnosti spolupráce ve skupině (pokud nejsou, doporučujeme podrobnější vedení učitelem – vysvětlení, rozdělení rolí...).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Běžná třída, pomůcky: balicí papír / papír na plakát pro každou skupinu, žáci podle svých potřeb – fixy, pastelky apod.

Vzdělávací obor

Člověk a jeho svět

Očekávaný výstup

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.

Hodnocená klíčová kompetence

Tato hodnotící aktivita je zaměřena na hodnocení aspektu **kompetence sociální a personální**: účinná spolupráce. U žáků se soustředí na přijetí a plnění role ve skupině, účinnou spolupráci při plnění společného cíle, zapojení jednotlivých žáků do diskuse v rámci skupiny.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Konkrétní sledované dovednosti, které dokazují míru zvládnutí kompetence, jsou z pohledu žáka stanoveny tyto:

- Přijmu domluvenou roli ve skupině.
- Svědomitě plním a dokončuji své úkoly.
- Přispívám vlastními názory do skupinové diskuse.
- Vyslechnu názory ostatních.
- Snažím se domluvit na společném řešení.

Součástí hodnoticí aktivity

- Školákem dnes 1 – žakovský hodnoticí arch
- Školákem dnes 1 – hodnoticí arch pro skupinu
- Školákem dnes 1 – tabulka pro hodnocení prezentace plakátu
- Školákem dnes 1 – záznamový arch pro učitele
- Školákem dnes 1 – tabulka dosažené úrovně aspektů

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

Po úvodní motivaci a shrnutí zásad dobré spolupráce (konkrétní dovednosti, na které se žáci během aktivity soustředí a které budou hodnoceny) žáci ve skupinách na základě skupinového brainstormingu zpracovávají plakát. Po jeho prezentaci následuje reflexe skupinové práce a zároveň zvolení úrovně hodnocených aspektů klíčové kompetence sociální a personální u jednotlivých žáků.

Motivace (10 min)

Do třídy přilétl mimozemšťan a ptá se dětí: Kde to jsem? Co je to za budovu? K čemu je? Kdo sem chodí? Co se tady dělá? Jaké to tu je? Proč sem chodíte? Proč se učíte?... (učitel může zvolit jinou motivaci – oblíbený dětský hrdina, návštěva z minulosti...)

- Žáci spontánně odpovídají formou brainstormingu, případně učitel řídí nápady, aby neznělo stále to samé, klade doplňující otázky, napovídá, na co se žáci mohou zaměřit (co se děje o přestávkách...), aby zaznělo co nejvíc nápadů (jedná se o podklad pro následnou skupinovou práci).
- Učitel zaznamenává některé nápady na tabuli.

Instrukce k tvorbě plakátu a rozvíjení kompetence (15 min)

Aby si to mimozemšťan zapamatoval, poprosí děti, aby mu ve skupinách (podle počtu dětí 3–5) vyrobily plakát. Rozdělení na skupiny záleží na učiteli. Může být náhodné, nebo skupiny, které spolu dlouhodoběji pracují apod.

Učitel žáky seznámí s kritérii pro hodnocení plakátu a s dovednostmi skupinové spolupráce, na které se žáci budou zaměřovat.

Kritéria hodnocení plakátu:

- Plakát obsahuje odpovědi na tyto otázky (i se zapsanými otázkami):
 - Proč chodíme do školy?
 - Co se ve škole učíme?
 - Proč se učíme?
 - Co ještě ve škole děláme (každý den, občas, výjimečně)?
 - Co se nám ve škole líbí?
- Je pěkně zpracovaný (úprava, přehlednost, zajímavost, obrázky...)
- Žáci si rozdělí role tak, aby se na tvorbě plakátu podíleli všichni členové skupiny.

Konkrétní sledované dovednosti z pohledu žáka:

- Přijmu domluvenou roli ve skupině.
- Svědomitě plním a dokončuji své úkoly.
- Přispívám vlastními názory do skupinové diskuse.
- Vyslechnu názory ostatních.
- Snažím se domluvit na společném řešení.

Navržené role ve skupině (žáci si mohou určit své vlastní) – pro inspiraci:

- Vedoucí – řídí tvorbu, proces, práci skupiny, kontroluje splnění kritérií...
- Textař – zapisuje, rozhoduje, co se zapíše, kontroluje gramatické chyby...
- Grafik – má na starost vizuální podobu plakátu – co, kam se napíše, doplní obrázky...
- Mluvčí – bude prezentovat dílo, komunikuje s učitelem, ostatními skupinami v případě potřeby
- Zásobovač – shání, podává potřebné pomůcky
- Koordinátor – stará se o to, aby skupina vyslechl a zohlednila názory všech členů, aby někdo nebyl přehlížen...

Skupinová tvorba plakátů (30 min)**Skupinová reflexe**

Každý ze skupiny vyplní dotazník sám za sebe. Následně ve skupině sdílí své postřehy a společně vyplní hodnotící dotazník za skupinu. (10 min)

Prezentace plakátů, zhodnocení splnění kritérií, sdílení sebereflexí (25 min)

Pokud by byla tvorba plakátu již zdlouhavá, lze tuto část provést později – hodnocení jednotlivců lze provést i bez ní.

Mluvčí nebo vybraný člen prezentuje práci skupiny. Ostatní žáci spolu s učitelem sledují splnění kritérií. Skupina také představí vyplněný hodnotící dotazník a zhodnotí spolupráci skupiny.

Nabízí se případná možnost hodnocení spolužáky. Po prezentaci plakátu skupinou mohou ostatní ke dvěma ze tří kritérií (spolupráci skupiny hodnotí skupina sama, případně učitel) přidělit smajlíka / s pomocí učitele se shodnout na jednom ze smajlíků, kterého by skupině přidělili. Do tabulky všech skupin mohou být výsledky zaznamenány a při příští skupinové práci zaměřené na skupinovou spolupráci porovnány (tento způsob hodnocení skupinové práce se nám osvědčil jako celkem rychlý, srozumitelný a přehledný).

Příklad vyplnění:

	Plakát obsahuje odpovědi na otázky.	Zpracování plakátu	Spolupráce skupiny	Komentář
Skupina 1	: -)	: -(: -/	Zpracování odbyté, nepřehledné.
Skupina 2	: /	: -/	: -(Petr se naštvál a odmítl dál spolupracovat.
Skupina 3	: -)	: -)	: -)	Všichni se snažili vyjít si vstříc, efektivně si rozdělili úkoly.

Nyní si žáci pod vedením učitele označí v tabulce míru zvládnutí aspektů klíčové kompetence sociální a personální, na které se během aktivity zaměřovali. Jednu ze tří úrovní – začínající, poučený, aktivně užívající.

Rozsah hodnocení a hodnocení

Učitel si vybere jednu skupinu, kterou pozoruje a jejíž členy hodnotí. Své postřehy zapisuje do hodnoticího archu: u každého žáka a každého aspektu si označí, zda ano, či ne a zapíše komentář.

V hodnotící aktivitě sledujeme kompetence žáků během skupinové práce. Hodnocení bude vycházet z několika zdrojů, které učitel s žáky společně projde (v tomto případě se nejedná o jednoznačně bodovanou tabulku, ale o zvážení toho, které jednotlivé dovednosti žák ovládá a nakolik).

- Každý žák po skončení skupinové práce vyplní sebehodnotící dotazník, ve kterém reflektuje ze svého pohledu spolupráci skupiny a své působení v ní.
- Následně celá skupina vyplní dotazník pro skupinu, s přihlédnutím k hodnocení jednotlivých členů (žák dostane zpětnou vazbu od spolužáků, se kterými spolupracoval).
- Prezentace splněného úkolu podle zadaných kritérií umožní učiteli a ostatním žákům potvrdit, zda se skupině a jednotlivým žákům podařilo dosáhnout stanovených cílů (pro individuální hodnocení není nezbytné).
- Pro podrobné hodnocení jednotlivých žáků může učitel pozorovat jednu skupinu a zaznamenávat si postřehy k hodnocení jejích členů.

Aktivita umožňuje hodnotit u žáků zvládnutí několika konkrétních dovedností (aspektů) kompetence sociální a personální. Žáci jsou s nimi seznámeni dopředu. Za velmi přínosné považujeme vyplnění sebehodnoticího dotazníku a následné vyplnění hodnoticího dotazníku celou skupinou. Zde by se mělo ukázat, jak skupina spolupracovala, jestli se zapojili všichni členové a co se při spolupráci osvědčilo. Předem daná jasná kritéria plakátu i konkrétně formulované dovednosti umožní žákům snadno zhodnotit, jak se jim dařilo naplnit cíle aktivity.

V závěrečné tabulce pak pod vedením učitele zjistí, na jaké úrovni zvládnutí této části klíčové kompetence sociální a personální se právě nachází a kam se dál budou rozvíjet.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Kritéria hodnocení skupinové práce a hodnoticí dotazníky lze použít pro skupinovou práci na jiných tématech (pokud bude výstupem tvorba plakátu).

